

57 quotations attributed to Iuuenalis in the *Compendium moralium notabilium*
(from *Epytoma sapientie*, Venice, 1505)

Pars 1, Liber 1, Rubrica 42: De falsis opinionibus contrariis christiane religionis cognoscendis et damnandis in libris vsualibus christianorum (fol.14va):

Iuuenalis libro 3. satyra i. **Distat enim que / Sydera te excipiant modo primos incipiente. / Edere vagitus et adhuc a matre iubentem / Uentidius quid enim quid tullius an aliud quam / Sydus et occulti miranda potentia fati / Serius regna dabunt captiuis fata triumphos.**² 3. satyra et finali. **Fata regunt homines.**²

1. distat enim quae / sidera te excipiant modo primos incipientem / edere vagitus et adhuc a matre rubentem. si Fortuna volet, fies de rhetore consul; / si volet haec eadem, fies de consule rhetor. / Ventidius quid enim? quid Tullius? an aliud quam / sidus et occulti miranda potentia fati? servis regna dabunt, captiuis fata triumphos.

Decimus Iunius Iuuenalis, *Saturae*, 7 (J. Willis ed., 1997, p.105, ll.194-201).

2. fata regunt homines; fatum est et partibus illis / quas sinus abscondit; nam si tibi sidera cessant, / nil faciet longi mensua incognita nervi, / quamvis te nudum spumanti Virro labello / viderit, et blandae assidue densaeque tabellae / sollicitent;
αὐτὸς γὰρ ἐφέλκεται ἄνδρα κίναϊδος.

Decimus Iunius Iuuenalis, *Saturae*, 9 (J. Willis ed., 1997, pp.124-5, ll.32-37).

Pars 1, Liber 2, Rubrica 3: De virtutibus et vitiis (fol.16va):

Iuuenalis libro 5. et finali satira 2. **Fallit enim vitium specie virtutis et verba.**¹ **Utere virtute.**²

1. fallit enim vitium specie virtutis et umbra, / cum sit triste habitu vultuque et veste
severum, / nec dubie tanquam frugi laudetur avarus / tanquam parcus homo et rerum
tutela suarum / certa magis quam si fortunas servet easdem / Hesperidum serpens aut
Ponticus.

Decimus Iunius Iuuenalis, *Saturae*, 14 (J. Willis ed., 1997, pp.188-9, ll.109-114).

2. virtute utere.

Anonymus, *Disticha Catonis, Breues sententiae*, 35 (M. Boas & H.J. Botschuyver eds.,
1952, p.23).

Pars 1, Liber 2, Rubrica 4: De felicitate et beatitudine et summo bono (fol.17va):

Iuuenalis libro i. satira 4. **Nemo malus felix.**

nemo malus felix, minime corruptor et idem / incestus, cum quo nuper vittata iacebat / sanguine adhuc vivo terram subitura sacerdos.

Decimus Iunius Iuuenalis, *Saturae*, 4 (J. Willis ed., 1997, p.38, ll.8-10).

Pars 1, Liber 3, Rubrica 9: De salute corporis consideratione morali (fol.17va):

Iuuenalis libro 4. satiria i. **Orandum est vt sit mens sana in corpore sano.**

ut tamen et poscas aliquid voveasque sacellis / exta et candiduli divina tomacula porci, /
orandum est ut sit mens sana in corpore sano.

Decimus Iunius Iuuenalis, *Saturae*, 10 (J. Willis ed., 1997, p.150, ll.354-356).

Pars 1, Liber 3, Rubrica 13: De consuetudine (fol.22va):

Iuuenalis libro 3. satira i. **Consuetudo mali tenet insanabile.**

nam si discedas, *laqueo tenet ambitiosi / consuetudo mali, tenet insanabile multos /*
scribendi cacoethes et aegro in corde senescit.

Decimus Iunius Iuuenalis, *Saturae*, 7 (J. Willis ed., 1997, p.97, ll.50-52).

Pars 1, Liber 3, Rubrica 14: De crebritate seu frequentia et raritate vsus rerum (fol.22vb):

Iuuenalis libro 4. satira 2. **Uoluptates commendat rarior vsus.**

facere hoc non possis quinque diebus / continuis, quia sunt talis quoque taedia vitae / magna: uoluptates commendat parcior usus.

Decimus Iunius Iuuenalis, *Saturae*, 11 (J. Willis ed., 1997, p.161, ll.206-208).

Pars 1, Liber 3, Rubrica 15: De raris naturaliter (fol.23ra):

Iuuenalis libro 5. et finali satira i. **Rari quippe boni numero sunt vix totidem quot tebarum porte vel diuitis ostia tulli.**

rari quippe boni: numera, vix sunt totidem quot / Thebarum portae vel divitis ostia Nili.

Decimus Iunius Iuuenalis, *Saturae*, 13 (J. Willis ed., 1997, p.171, ll.26-27).

Pars 2, Liber 1, Rubrica 2: De bonitate et prauitate (fol.25vb):

Iuuenalis libro i. satira 4. **Nemo malus felix.**

nemo malus felix, minime corruptor et idem / incestus, cum quo nuper vittata iacebat / sanguine adhuc vivo terram subitura sacerdos.

Decimus Iunius Iuuenalis, *Saturae*, 4 (J. Willis ed., 1997, p.38, ll.8-10).

Pars 2, Liber 1, Rubrica 3: De conscientia benignitatis et malignitatis (fol.26rb):

Iuuenalis libro 2. satira i. **Cui frigida mens est / Criminibus tacita sudant precordia culpa.**

ense semel stricto quotiens Lucilius ardens / infremuit, rubet auditor cui frigida mens est /
criminibus, tacita sudant praecordia culpa.

Decimus Iunius Iuuenalis, *Saturae*, 1 (J. Willis ed., 1997, pp.9-10, ll.165-167).

Pars 2, Liber 1, Rubrica 8: De intentione et facto (fol.28rb):

Iuuenalis libro 5. et finali satira i. **Has patitur penas peccandi sola voluntas. Nam scelus intra se tacitum qui cogitat vllum: Facti crimen habet ceu si conata peregit.**

has patitur poenas peccandi sola voluntas. / nam scelus intra se tacitum qui cogitat ullum / facti crimen habet, cedo si conata peregit.

Decimus Iunius Iuuenalis, *Saturae*, 13 (J. Willis ed., 1997, pp.180-1, ll.208-210).

Pars 2, Liber 2, Rubrica 2: De fide seu fidelitate et infidelitate seu perfidia (fol.31vb):

Iuuenalis libro i. satira 3. **Quantum quisque sua nummorum seruat in archa. Tantum habet et fidei.**

quantum quisque sua nummorum seruat in archa, / tantum habet et fidei.

Decimus Iunius Iuuenalis, *Saturae*, 3 (J. Willis ed., 1997, p.28, ll.143-144).

Pars 2, Liber 3, Rubrica 1: De amore et dilectione (fol.36va):

Iuuenalis libro i. satira 3. **Quis nunc diligitur nisi conscius et cui feruens. Estuat occultis animus semperque tacendis.**

quis nunc / diligitur nisi conscius et cui feruens / aestuat occultis animus semperque tacendis?

Decimus Iunius Iuuenalis, *Saturae*, 3 (J. Willis ed., 1997, p.23, ll.48-50).

Pars 2, Liber 3, Rubrica 6: De vicinis propinquitate et longinquitate (fol.38rb):

Iuuenalis libro 5. et finali satira 3. et penultima. **Inter finitiones vetus atque antiqua si multas
Immortale odium: et nunquam sanabile vulnus.**

Inter finitimos vetus atque antiqua similtas, / immortale odium et nunquam sanabile
vulnus, / ardet adhuc Ombos et Tentura.

Decimus Iunius Iuuenalis, *Saturae*, 15 (J. Willis ed., 1997, p.202, ll.33-35).

Pars 2, Liber 4, Rubrica 1: De odio (fol.43ra):

Iuuenalis libro 5. et finali satira 3. et penultima. **Inter finitimos vetus atque antiqua similtas: /
Immortale odium et nunquam sanabile vulnus.**

Inter finitimos vetus atque antiqua similtas, / immortale odium et nunquam sanabile
vulnus, / ardet adhuc Ombos et Tentura.

Decimus Iunius Iuuenalis, *Saturae*, 15 (J. Willis ed., 1997, p.202, ll.33-35).

Pars 2, Liber 4, Rubrica 2: De inuidia: zelo et nemessatione (fol.43va):

Iuuenalis libro 4. satira i. **Quosdam precipitat subiecta potentia magne inuidie.**

Quosdam praecipitat subiecta potentia magnae / inuidiae; mergit longa atque insignis
honorum / pagina.

Decimus Iunius Iuuenalis, *Saturae*, 10 (J. Willis ed., 1997, p.134, ll.56-58).

Pars 2, Liber 5, Rubrica 10: De mercede premio et retributione (fol.52va):

Iuuenalis libro 4. satira i. **Quis enim virtutem amplectitur ipsam: premia si tollas.**

quis enim virtutem amplectitur ipsam, / praemia si tollas?

Decimus Iunius Iuuenalis, *Saturae*, 10 (J. Willis ed., 1997, p.139, ll.141-142).

Pars 2, Liber 6, Rubrica 10: De causidicis et causidictione (fol.57vb):

Iuuenalis libro 3. satira i. **Purpuram vendit. / Causidicum vendi tunc ametistina conueni illis.**
/ Est strepitum: a facie maioris viuere census.

*purpura vendit / causidicum vendunt amethystina; conuenit illi / et strepitu et facie
maioris viuere census.*

Decimus Iunius Iuuenalis, *Saturae*, 7 (J. Willis ed., 1997, p.101, ll.135-137).

Pars 2, Liber 6, Rubrica 14: De naturalibus iudiciis facti (fol.58vb):

Iuuenalis libro 2. satira i. **Cui frigida mens est: / Criminibus tacita sudant precordia culpa.**

ense semel stricto quotiens Lucilius ardens / infremuit, rubet auditor cui frigida mens est /
criminibus, tacita sudant praecordia culpa.

Decimus Iunius Iuuenalis, *Saturae*, 1 (J. Willis ed., 1997, pp.9-10, ll.165-167).

Pars 3, Liber 2, Rubrica 13: De cautione securitate et periculo (n.p. 6va):

Iuuenalis libro 2. satira vnica: **Siquis custodiet ipsos Custodes: casta est: et ab ipsis incipit vxor.**¹ Libro 4. satira i. **Cantabit vacuus coram latrone viator.**²

1. sed quis custodiet ipsos / custodes? cauta est et ab illis incipit uxor.

Decimus Iunius Iuuenalis, *Saturae*, 6 (J. Willis ed., 1997, p.75, ll.347-348).

2. pauca licet portes argenti vascula puri / nocte iter ingressus, gladium contumque timebis / et motae ad lunam trepidabis harundinis umbram: / cantabit vacuus coram latrone viator.

Decimus Iunius Iuuenalis, *Saturae*, 10 (J. Willis ed., 1997, p.133, ll.19-22).

Pars 3, Liber 3, Rubrica 3: De doctrina et doctoribus seu magistris (fol.66rb):

Iuuenalis libro 3. satyra. **Penituit multos vane sterilisque cathedre.**

felix ille tamen corvo quoque rarior albo: / paenituit multos vanae sterilisque cathedrae, /
sicut Tharsymachi probat exitus atque Secundi / Carrinatis: et hunc inopem vidistis,
Athenae, / nil praeter gelidas ausae conferre cicutas.

Decimus Iunius Iuuenalis, *Saturae*, 7 (J. Willis ed., 1997, p.105, ll.202-206).

Pars 3, Liber 3, Rubrica 6: De exemplo et imitatione (fol.68va):

Iuuenalis libro 3. satira 2. **Omne animi vitium tanto conspici in se crimen habet: quanto maior qui peccat habetur.**¹ Libro 5. et finali satira 2. **Uelocius et citius nos: corrumpunt viciorum exempla domestica.**²

1. omne animi vitium tanto conspectius in se / crimen habet, quanto maior qui peccat habetur.

Decimus Iunius Iuuenalis, *Saturae*, 8 (J. Willis ed., 1997, p.115, ll.140-141).

2. Sic natura iubet: uelocius et citius nos / corrumpunt viciorum exempla domestica, magnis / cum subeant animos auctoribus.

Decimus Iunius Iuuenalis, *Saturae*, 14 (J. Willis ed., 1997, p.184, ll.31-33).

Pars 3, Liber 3, Rubrica 7: De disciplina (fol.69rb):

Iuuenalis libro 5. et finali satyra 2. **Dociles imitandis: turpibus ac prauis omnes sumus.**

huius enim vel / una potens ratio est, ne crimina nostra sequantur / ex nobis geniti,
quoniam dociles imitandis / turpibus ac prauis omnes sumus, et Catilinam / quocunque in
populo videas, quocunque sub axe, / sed nec Brutus erit, Bruti nec avunculus usquam.

Decimus Iunius Iuuenalis, *Saturae*, 14 (J. Willis ed., 1997, p.185, ll.38-43).

Pars 3, Liber 4, Rubrica 3: De vanitate et frustratione humanorum actuum (fol.71vb):

Iuuenalis libro 3. satyra i. **Penituit multos vane sterilisque cathedre.**

felix ille tamen corvo quoque rarior albo: / paenituit multos vanae sterilisque cathedrae, /
sicut Tharsymachi probat exitus atque Secundi / Carrinatis: et hunc inopem vidistis,
Athenae, / nil praeter gelidas ausae conferre cicutas.

Decimus Iunius Iuuenalis, *Saturae*, 7 (J. Willis ed., 1997, p.105, ll.202-206).

Pars 4, Liber 1, Rubrica 1: De temperantia et modestia modo atque nimietate (fol.85vb):

Iuuenalis libro 2. satyra i. **Imponet finem sapiens in rebus honestis.**

imponet finem sapiens et rebus honestis.

Decimus Iunius Iuuenalis, *Saturae*, 6 (J. Willis ed., 1997, p.82, l.444).

Pars 4, Liber 1, Rubrica 8: De modo celeritatis dilationis et more (fol.88rb):

Iuuenalis libro 3. satyra 2. **Breue sit quod turpiter audes.**

breue sit quod turpiter audes; / quaedam cum prima resecentur crimina barba.

Decimus Iunius Iuuenalis, *Saturae*, 8 (J. Willis ed., 1997, p.117, ll.165-166).

Pars 4, Liber 1, Rubrica 9: De serotinis et tempestiuis (fol.88vb):

Iuuenalis libro i. satyra i. **Animante tuba galeatum sero duelli / Penitet.**

tecum prius ergo voluta / haec animo ante tubas. galeatum sero duelli / paenitet.'

Decimus Iunius Iuuenalis, *Saturae*, 1 (J. Willis ed., 1997, p.10, ll.168-170).

Pars 4, Liber 2, Rubrica 1: De diuitiarum proficuo et nocumento paupertatis (fol.89vb):

Iuuenalis libro i. satyra 3. **Nil habet infelix paupertas durius in se: / Quam quod ridiculos homines facit.**¹ / **Libertas pauperis hec est: / Pulsatus rogat et pugnīs concisus adorat / Ut liceat paucis cum dentibus inde reuerti.**²

1. nil habet infelix paupertas durius in se, / quam quod ridiculos homines facit.

Decimus Iunius Iuuenalis, *Saturae*, 3 (J. Willis ed., 1997, p.28, ll.152-153).

2. libertas pauperis haec est: / pulsatus rogat et pugnīs concisus adorat, / ut liceat paucis cum dentibus inde reuerti.

Decimus Iunius Iuuenalis, *Saturae*, 3 (J. Willis ed., 1997, p.36, ll.299-301).

Pars 4, Liber 2, Rubrica 2: De paupertatis proficuo et molestia ac illaudatione diuitiarum (fol.90vb):

Iuuenalis libro 2. satyra vnica. **Prima peregrinos obscena pecunia mores / Intulit: et turpi fregerunt tempora luxu. / Diuitie molles.**¹ **Intolerabilius nihil est: quam femina diues.**² Libro 4. satyra i. **Cantabit vacuus coram latrone viator.**³ Libro 5. et finali satyra 2. **Misera est magni custodia census.**³

1. prima peregrinos obscena pecunia mores / intulit, et turpi fregerunt saecula luxu / diuitiae molles.

Decimus Iunius Iuuenalis, *Saturae*, 6 (J. Willis ed., 1997, p.73, ll.298-300).

2. intolerabilius nihil est quam femina dives.

Decimus Iunius Iuuenalis, *Saturae*, 6 (J. Willis ed., 1997, p.83, l.460).

3. pauca licet portes argenti vascula puri / nocte iter ingressus, gladium contumque timebis / et motae ad lunam trepidabis harundinis umbram: / cantabit vacuus coram latrone viator.

Decimus Iunius Iuuenalis, *Saturae*, 10 (J. Willis ed., 1997, p.133, ll.19-22).

4. Tantis parta malis cura maiore metuque / servantur: misera est magni custodia census.

Decimus Iunius Iuuenalis, *Saturae*, 14 (J. Willis ed., 1997, p.198, ll.303-304).

Pars 4, Liber 2, Rubrica 14: De auaritia cupiditate pecunie (fol.94va-vb):

Iuuenalis libro 4. satyra 3. et finali. **Non propter vitam faciunt patrimonia quidam / Sed vicio cecipropter patrimonia viuunt.**¹ Libro 5. et finali satyra 2. **Crescit amor numi quantum ipsa pecunia crescit**² / **Nec plura venena. / Miscuit aut ferro crassatum sepius vllum / humane mentis vicium: quam seua cupido / Indomiti census.**³

1. non propter vitam faciunt patrimonia quidam, / sed vitio caeci propter patrimonia vivunt.

Decimus Iunius Iuuenalis, *Saturae*, 12 (J. Willis ed., 1997, p.165, ll.50-51).

2. interea, pleno cum turget sacculus ore, / crescit amor nummi quantum ipsa pecunia crevit, / et minus hanc optat qui non habet.

Decimus Iunius Iuuenalis, *Saturae*, 14 (J. Willis ed., 1997, p.190, ll.138-140).

3. inde fere scelerum causae, nec plura venena / miscuit aut ferro grassatur saepius ullum / humanae mentis vitium quam saeva cupido / immodici census.

Decimus Iunius Iuuenalis, *Saturae*, 14 (J. Willis ed., 1997, p.192, ll.173-176).

Pars 4, Liber 3, Rubrica 1: De potentioribus et impotentioribus (fol.96rb):

Iuuenalis libro 3. satyra 2. **Omne animi vitium tanto conspectaris in se. / Crimen habet quanto maior qui peccat habetur.**

omne animi vitium tanto conspectius in se / crimen habet, quanto maior qui peccat habetur.

Decimus Iunius Iuuenalis, *Saturae*, 8 (J. Willis ed., 1997, p.115, ll.140-141).

Pars 4, Liber 3, Rubrica 2: De imperio et potestate et dominatione priuatorum (fol.97ra):

Iuuenalis libro 4. satyra i. **Quosdam precipitat subiecta potentia magne inuidie.**

Quosdam praecipitat subiecta potentia magnae / inuidiae; mergit longa atque insignis
honorum / pagina.

Decimus Iunius Iuuenalis, *Saturae*, 10 (J. Willis ed., 1997, p.134, ll.56-58).

Pars 4, Liber 3, Rubrica 3: De humilitate: seu mititate superbia elatione et fastu (fol.97vb):

Iuuenalis libro i. satyra 5. **Maxima queque domus seruis est plena superbis.**

maxima quequae domus seruis est plena superbis.

Decimus Iunius Iuuenalis, *Saturae*, 5 (J. Willis ed., 1997, p.50, l.66).

Pars 4, Liber 3, Rubrica 7: De irrisione et illusionem (fol.98vb):

Iuuenalis libro i. satyra 2. **Loripidem rectus derideat. ethiopem albus.**¹ 3 satyra. **Nil habet infelix paupertas durius in se. / Quam quod ridiculos homines facit.**²

1. loripedem rectus derideat, Aethiopem albus.

Decimus Iunius Iuuenalis, *Saturae*, 2 (J. Willis ed., 1997, p.12, l.23).

2. nil habet infelix paupertas durius in se, / quam quod ridiculos homines facit.

Decimus Iunius Iuuenalis, *Saturae*, 3 (J. Willis ed., 1997, p.28, ll.152-153).

Pars 4, Liber 3, Rubrica 11: De nobilitate et ignobilitate (fol.100rb):

Iuuenalis libro 3. satyra 2. **Scemata quid faciunt.**¹ / **Nobilitas sola est atque vnica virtus.**² / **Miserum est aliene incumbere fame.**³ / **Malo patri tersit tersites: dummodo tu sis / Eacide similis vulcanaque arma capescas. / Quam te tersite similem producat achilles.**⁴

1. Stemmata quid faciunt?

Decimus Iunius Iuuenalis, *Saturae*, 8 (J. Willis ed., 1997, p.108, l.1).

2. tota licet veteres exornent undique cerae / atria, nobilitas sola est atque unica virtus.

Decimus Iunius Iuuenalis, *Saturae*, 8 (J. Willis ed., 1997, p.109, ll.19-20).

3. miserum est aliorum incumbere famaē, / ne collapsa ruant subductis tecta columnis.

Decimus Iunius Iuuenalis, *Saturae*, 8 (J. Willis ed., 1997, p.112, ll.76-77).

4. Malo pater tibi sit Thersites, dummodo tu sis / Aeacidae similis Vulcaniaque arma capessas, / quam te Thersitae similem producat Achilles.

Decimus Iunius Iuuenalis, *Saturae*, 8 (J. Willis ed., 1997, p.122, ll.269-271).

Pars 4, Liber 4, Rubrica 2: De delectatione variationis vel rerum et tedio continuationis
(fol.104vb):

Iuuenalis libro 4. satyra 2. **Uoluptates commendat rarior vsus.**

facere hoc non possis quinque diebus / continuis, quia sunt talis quoque taedia vitae /
magna: voluptates commendat parcior usus.

Decimus Iunius Iuuenalis, *Saturae*, 11 (J. Willis ed., 1997, p.161, ll.206-208).

Pars 4, Liber 5, Rubrica 10: De molestia et damno amoris venerei (fol.113va):

Iuuenalis libro satyra vnica. **Nullam inuenies que parcat amanti. / Ardeat ipsa licet tormentis gaudet amanti: / Et spoliis.**

si tibi simplicitas uxoria, deditus uni / est animus, summitte caput cervice parata / ferre
iugum: nullam inuenies quae parcat amanti. / ardeat ipsa licet, tormentis gaudet amanti /
et spoliis; igitur longe minus utilis illi / uxor, quisquis erit bonus optandusque maritus.

Decimus Iunius Iuuenalis, *Saturae*, 6 (J. Willis ed., 1997, p.68, ll.206-211).

Pars 4, Liber 6, Rubrica 2: De viciis mulierum et reprobatione earum (fol.114va):

Iuuenalis libro 2. satyra vnica. **Intolerabilius nihil est quam femina diues.**

intolerabilius nihil est quam femina dives.

Decimus Iunius Iuuenalis, *Saturae*, 6 (J. Willis ed., 1997, p.83, l.460).

Pars 4, Liber 6, Rubrica 9: De custodia et indagatione suspecte impudicitie mulieri (fol.116ra):

Iuuenalis libro 2. satyra i. **Si quis custodiet ipsos: / Custodes: casta est. et ab ipsis incipit vxor.**

sed quis custodiet ipsos / custodes? cauta est et ab illis incipit uxor.

Decimus Iunius Iuuenalis, *Saturae*, 6 (J. Willis ed., 1997, p.75, ll.347-348).

Pars 4, Liber 6, Rubrica 10: De modestia vxorum et dissuasionem vxorationis (fol.116rb):

Iuuenalis libro 2. satyra i. **Semper habet lites alternaque iurgia lectus. / In quo nupta iacet: minimo dormitur in illo.**

Semper habet lites alternaque iurgia lectus / in quo nupta iacet; minimum dormitur in illo.

Decimus Iunius Iuuenalis, *Saturae*, 6 (J. Willis ed., 1997, p.71, ll.268-269).

Pars 5, Liber 1, Rubrica 1: De fortitudine animi (fol.117va):

Iuuenalis libro 4. satyra i. **Forte posce animum mortis terrore carente.**

fortem posce animum mortis terrore carentem, / qui spatium vitae extremum inter munera
ponat / naturae, qui ferre queat quoscunque dolores, nesciat irasci, cupiat nihil, et potiores
/ Herculis aerumnas credat saevosque labores / et venere et cenis et pluma Sardanapalli.

Decimus Iunius Iuuenalis, *Saturae*, 10 (J. Willis ed., 1997, p.150, ll.357-362).

Pars 5, Liber 3, Rubrica 1: De aduersitate et prosperitate (fol.137ra):

Iuuenalis libro 5. et finali satyra i. **Ducimus autem / Hos quoque felices qui ferre incommoda vite. / Nec iactare iugum vita didicere magistra.**

magna quidem, sacris quae dat praecepta libellis, / victrix fortunae sapientia; ducimus autem / hos quoque felices, qui ferre incommoda vitae / nec iactare iugum vita didicere magistra.

Decimus Iunius Iuuenalis, *Saturae*, 13 (J. Willis ed., 1997, p.171, ll.19-22).

Pars 5, Liber 3, Rubrica 7: De fletu et lamentatione (fol.141rb):

Iuuenalis libro 5. et finali satyra i. **Ponamus nimios gemitus: flagrantior equo / Non debet dolor esse viri: nec vulnere maior.**

ponamus nimios gemitus. / flagrantior aequo / non debet dolor esse viri nec vulnere maior.

Decimus Iunius Iuuenalis, *Saturae*, 13 (J. Willis ed., 1997, p.170, ll.11-12).

Pars 5, Liber 4, Rubrica 7: Quid mors non sit metuenda (fol.145ra):

Iuuenalis libro 4. satyra i. **Frontem posce animum mortis terrore carentem.**

fortem posce animum mortis terrore carentem, / qui spatium vitae extremum inter munera
ponat / naturae, qui ferre queat quoscunque dolores, nesciat irasci, cupiat nihil, et potiores
/ Herculis aerumnas credat saevosque labores / et venere et cenis et pluma Sardanapalli.

Decimus Iunius Iuuenalis, *Saturae*, 10 (J. Willis ed., 1997, p.150, ll.357-362).